

Nr 11.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; given Stockholms slott den 9 januari 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt i punkterna 1:o—10:o.

GUSTAF.

Sven Linders.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 januari 1925.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden THORSSON, SANDLER, NOTHIN, HANSSON, LINDERS, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER och LEVINSON.

Departementschefen, statsrådet Linders anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning vissa ärenden angående försäljning av kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar, vilka ärenden synts böra föranleda framställning till riksdagen, samt anför härom följande:

1:o.

Den till statsverket från och med den 14 mars 1922 indragna kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Kumla nr 1 i Ytterjärna socken av Stockholms län är till den 14 mars 1926 utarrenderad mot ett årligt arrende av 630 kronor.

Under 1923 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver jämte övriga till ärendet hörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren O. A. Lindén 1922 över egendomen upprättad karta jämte beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Bihang till riksdagens protokoll 1925. 1 saml. 11 häft. (Nr 11.)

[1.]

*Kumla nr 1 i
Stockholms
län.*

Egendomen, som är belägen 5 kilometer från Järna station å Södra stambanan och 17 kilometer från Södertälje, omfattar en areal av 58.088 hektar, därav 22.762 hektar inrösningsjord, 35.106 hektar avrösningsjord och 0.220 hektar impediment.

Inägorna äro fördelade i fyra skiften, nämligen hemskiftet, varå egendomens byggnader äro belägna, samt tre mindre, obebyggda utskiften, Aspstycket och de båda s. k. Åbitarna. Aspstycket består av ägofigurerna nr 1 och 2 och omfattar en areal av 1.563 hektar åker. Den västra av Åbitarna utgöres av ägofigurerna nr 42, 43a och 43b och innehåller en areal av 0.730 hektar, därav 0.550 hektar åker, 0.140 hektar äng och 0.040 hektar impediment. Den östra av Åbitarna, betecknad med ägofigurerna nr 44, 45a och 45b, omfattar en areal av 0.374 hektar, därav 0.264 hektar åker, 0.080 hektar äng och 0.030 hektar impediment. Egendomens utägor utgöras av vid laga skifte å Järna sockenallmänning egendomen tilldelad lott om 32.471 hektar.

Uppskattningsmännen hava, då någon anledning till styckning av egendomen till smärre lägenheter eller upplåtande av mark till dylika lägenheter ej förefunnes, föreslagit, att egendomen skulle i sin helhet, med undantag dock av omförmälda område av utmarken om 32.471 hektar, ånyo utarrenderas. Efter det uppskattningsförrättningen ägt rum, har emellertid domänintendenten till vederbörande länsstyrelse inkommit med ett till uppskattningsinstrumentet gjort tillägg, innefattande saluvärdering av de obebyggda skiftena Aspstycket och de båda s. k. Åbitarna såsom egnahemslägenheter, därvid Aspstycket åsatts ett saluvärde av 3,200 kronor och Åbitarna ett saluvärde för den västra av 1,100 kronor och för den östra av 600 kronor.

Länsstyrelsen har, under framhållande att nyssnämnda tre skiften ligga avsidet från huvudgården samt väl lämpa sig till egnahemslägenheter, föreslagit, att desamma fränkiljas huvudgården för att försäljas såsom egnahemslägenheter.

Överjägmästaren har instämt i länsstyrelsens förslag.

Jämväl domänstyrelsen har biträtt försäljningsförslaget. Beträffande försäljningslotterna åsatta saluvärden har styrelsen icke haft något att erinra.

Departements-
chefen.

Då de områden, vilka av myndigheterna föreslagits till försäljning, synas väl lämpa sig till egnahem, tillstyrker även jag berörda förslag samt hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förenämnda lotter Aspstycket samt västra och östra Åbitarna må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Kumla nr 1 i Ytterjärna socken av Stockholms län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

2:o.

Kronoegendomen Uppsala hovstalläng i Danmarks socken av Uppsala län är till den 14 mars 1927 utarrenderad i särskilda brukningslotter mot årliga arrendeavgälder, uppgående till ett sammanlagt belopp av 8,601 kronor. [2.]
Uppsala hov-
stalläng i
Uppsala län.

Under 1924 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver jämte övriga till ärendet hörande handlingar, däribland en av C. Sjöholm 1869 över egendomen upprättad karta, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen sydost om staden Uppsala invid landsväg och järnväg till Stockholm, innehåller 142.568 hektar åker och är delad i två skiften.

Norra skiftet, som på tre sidor gränsar till staden, innehåller 38.542 hektar åker och omfattar de å kartan med nr 1—4, 7 och 12—21 utmärkta lotterna.

Södra skiftet, som är beläget söder om Ultuna kungsäng, innehåller 104.026 hektar och utgöres av lotterna nr 22—56.

Kronan tillhöriga byggnader finnas icke å egendomen. Däremot finnes en del enskilda personer tillhöriga hus, däribland å lotten nr 26 ett boningshus, som med domänstyrelsens medgivande för mer än 50 år sedan uppförts av fadern till nämnda lotts nuvarande arrendator Ruben E. Jansson.

I en till domänstyrelsen ställd, till uppskattningsmännen för beaktande vid uppskattningsförrättningen överlämnad skrift har Jansson, vilken arrenderar förutom omförmälda lott nr 26 även lotterna nr 24 och 29, anhållit att av lotten nr 26 få inköpa ett område om 0.50 hektar, varå nyssberörda byggnad, som numera tillhör Jansson, ävensom vissa honom jämväl tillhöriga uthus äro belägna. Jansson, som på andra sidan landsvägen å mark tillhörig Uppsala stad äger stall och ladugård, har framhållit, att sistnämnda byggnader, vilka behövde ombyggas, lämpligen kunde överflyttas till lotten nr 26, varigenom olägenheten att hava gårdens olika byggnader å ömse sidor om den starkt trafikerade vägen skulle undvikas.

Domänintendenten har under framhållande, att en försäljning av ifrågasatt område bestående av nordöstra delen av lotten nr 26 kunde ske utan något som helst men för staten, i likhet med uppskattningsmännen tillstyrkt den ifrågasatta försäljningen. Saluvärdet å området har av uppskattningsmännen beräknats till 800 kronor, vilket värde Jansson förklarar sig godkänna.

Länsstyrelsen och domänstyrelsen hava icke haft något att erinra mot den föreslagna försäljningen.

Även jag biträder försäljningsförslaget och hemställer alltså, att Kungl. Departements-
Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, chefen.

att ett område om 0.50 hektar, utgörande nordöstra delen av lotten nr 26 utav kronoegendomen Uppsala hovstalläng i Danmarks socken av Uppsala län, må

egendomen frånskiljas och försäljas till ovannämnde Ruben E. Jansson mot en köpeskilling av 800 kronor samt under villkor i övrigt,

att köpeskillingen vid tillträdet kontant erlægges till länsstyrelsen i länet,

att köparen vidkännes alla med området avskiljande och lagfart å fånet förenade kostnader, samt

att området innehavare skall, då sådant från kronans sida påfordras, uppsätta och för framtiden underhålla hägnad i gränsen mot kronoegendomens mark.

3:o.

[3.]
Biskopsbo nr
1 i Jönköpings
län.

Kronoegendomen 1 mantal Biskopsbo nr 1 i Vrigstads socken av Jönköpings län är, med undantag av egendomens utmark samt till egendomen hörande torpet Hagen, utarrenderad till den 14 mars 1935 mot en årlig avgäld av 1,700 kronor till Maria Petersson, som å egendomen sedan 1915 upprättat en med statsbidrag understödd enskild anstalt för sinnesslöa.

Med anledning av en utav Maria Petersson gjord ansökning att få inköpa viss del av egendomen för att åt anstalten, som behövde utvidgas, bereda ett eget hem bemyndigade Kungl. Maj:t — efter att hava inhämtat domänstyrelsens och vattenfallsstyrelsens yttranden — domänstyrelsen att låta i den ordning, som är stadgad i fråga om försäljning av mindre kronoegendomar, på statens bekostnad verkställa uppskattning av saluvärdet å visst område av egendomen, vilket område domänstyrelsen, därest tillfredsställande köpeskilling erhöles, ansett kunna förordas till försäljning.

Med skrivelse den 22 februari 1924 har domänstyrelsen överlämnat instrumentet över en den 10 juni 1923 hållen uppskattningsförrättning å egendomen och därtill hörande handlingar, däribland en kopia av en utav extra lantmätaren Paul Wagenius 1911 upprättad karta över egendomens inägor samt yttergränserna omkring dess utmark.

Av till ärendet hörande handlingar inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 1.4 mil från Sävsjö järnvägsstation, 1 mil från Stockaryds järnvägsstation och 0.2 mil från Vrigstad samt angränsar ån Lagan (Ljungaån), omfattar enligt en av Wagenius upprättad ägobeskrivning till förberörda karta en areal av 315.588 hektar, därav 43.831 hektar tomter, åker och trädgård, 12.150 hektar äng, 257.936 hektar betes- och skogsmark samt 1.671 hektar impediment.

Vid egendomens strand vid ån Lagan finnas två vattenverk, tillhörande det ena Biskopsbo och det andra hemmanet Kvarnagård eller Stenshult nr 2, beläget å andra sidan om ån, vartdera vattenverket med damm över ån.

Vid huvudgården finnas följande byggnader: två boningshus, spannmåls- och visthusbod, ladugård, stall, svinhus, vagnbod och hemlighus.

Till den utarrenderade delen av egendomen höra även tre torp, benämnda Kvarntorpet (Boskvarn) samt Östra och Västra Grindstugan.

Å Kvarntorpet, varå finnas kvarn och såg, ligga boningshus, bod, ladugård och kvarnhus med två par sammaldsstenar med patentturbiner om vardera fjorton hästkrafter. Å torpet Östra Grindstugan finnas boningshus och ladugård, varemot kronan icke äger några byggnader å torpet Västra Grindstugan.

I avseende å byggnaderna hava uppskattningsmännen påpekat, att de sammas värde i mycket avsevärd mån ökats genom de betydande kostnader, som sökanden nedlagt på förbättringar.

Beträffande egendomens vattenrätt i ån Lagan har på domänstyrelsens föranstaltande utredning verkställt av lantmäteristyrelsen. Statens lantbruksingenjör W. Krook har vid arrendeuppskattning 1912 avgivit betänkande i ämnet. Av lantmäteristyrelsens utredning framgår, att av de två (övre och nedre) vattenfallen i ån Lagan, varom här vore fråga, förberörda hemman Kvarnagård eller Stenshult på grund av urminnes hävd hade ensam rätt till det övre fallet med rätt till landfäste för damm å den strand, som tillhör Biskopsbo. Kronan såsom ägare till Biskopsbo torde — likaledes på grund av urminnes hävd — äga rätt till det nedre fallet, vilket av ålder varit utbyggt för egendomens räkning, jämväl med rätt till fäste för damm å motsatta stranden. Den vattenrätt, som i övrigt funnes utmed ägorna till Biskopsbo, torde till hälften ägas av Biskopsbo.

Uppskattningsmännen hava, då äganderätten till fallets olika delar numera syntes vara fullt klar, på närmare anförda skäl uppskattat värdet av den till egendomen hörande vattenkraften i obebyggt skick till 22,200 kronor. Den kronan tillhöriga kvarnbyggnaden med damm samt maskiner i kvarnen hava uppskattningsmännen värderat tillhoppa till 13,000 kronor.

Den del av egendomen, som ansetts kunna till sökanden försäljas, utgöres av ett med linjerna a—b—c—d å Wagenius karta utmärkt område, vilket enligt en av överlantmätaren Harald Malmberg 1923 upprättad beskrivning över området omfattar 78.126 hektar, därav 40.176 hektar tomtmark och åker, 11.657 hektar äng, 25.889 hektar skogs- och betesmark samt 0.404 hektar impediment, utfartsvägar m. m. Inom områdets gränser finnes dessutom allmänna vägen från Sävsjö till Vrigstad.

Uppskattningsmännen hava saluvärderat området sålunda:

tomtmark och åker	40.176 hektar å kr. 800	kr. 32,140: 80
äng	11.657 » » » 200	» 2,331: 40
skogs- och betesmark	25.889 » » » 80	» 2,071: 12
impediment m. m.	0.404 »	—
växande skog		» 12,168: —
tillhörande vattenrätt		» 22,200: —
kvarnbyggnad med damm samt maskiner		» 13,000: —
		summa kr. 83,911: 32

eller i runt tal 84,000 kronor.

Sökanden har förklarat sig villig erlægga förberörda köpeskilling samt anhållit, att köpeskillingen måtte få gäldas under loppet av sex år med en sjättedel årligen.

Vederbörande *jägmästare* har framhållit, att försäljning av egendomens inägor vore till fördel för skogen bland annat av det skäl, att skogen därigenom bleve befriad från betesdjur.

Såväl *länsstyrelsen* som *överjägmästaren* i Smålands distrikt hava förklarat sig icke hava något att erinra mot försäljningen eller mot det föreslagna saluvärdet.

Domänstyrelsen har icke haft något att erinra mot försäljningen på sätt uppskattningsmännen föreslagit. Därest försäljning komme till stånd av ifrågavarande område om 78.126 hektar, borde återstående delen av egendomen — omkring 237 hektar — förvaltas som kronopark. Försäljningsområdet syntes lämpligen böra fränskiljas egendomen genom ägostyckning, därvid borde iakttagas att erforderliga utfartsvägar över området tillförsäkrades den till bibehållande åt kronan avsedda delen av egendomen. Domänstyrelsen tillstyrkte, att sökanden berättigades erlagga köpeskillingen under loppet av sex år med en sjättedel årligen.

Kammarkollegium, som förklarat sig icke hava något att tillägga till den i ärendet av uppskattningsmännen verkställda utredningen angående egendomen tillkommande vattenkraften, har ej heller funnit anledning till erinran mot bifall till ansökningen på sätt domänstyrelsen hemställt.

Vattenfallsstyrelsen har meddelat, att ifrågavarande vattenfall vore av jämförelsevis ringa storlek samt icke erforderligt för de intressen, som styrelsen hade att bevaka. Styrelsen hade icke varit i tillfälle att på platsen låta utföra närmare undersökningar. Under förutsättning att de i ärendet givna uppgifterna vore riktiga, syntes skäl icke föreligga till invändning mot den uppskattade försäljningssumman.

*Departements-
chefen.*

Då ifrågavarande försäljning avser att tillgodose ett allmännyttigt ändamål, tillstyrker även jag i enlighet med myndigheternas förslag densamma. Den till egendomen hörande vattenkraften torde såsom varande av jämförelsevis ringa storlek böra ingå i försäljningen. Mot det av uppskattningsmännen föreslagna försäljningsvärdet har jag intet att erinra.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att, sedan ovan omförmälda område om 78.126 hektar fränskilts kronoegendomen 1 mantal Biskopsbo nr 1 i Vrigstads socken av Jönköpings län, detsamma jämte egendomen tillhörande vattenrätt i ån Lagan må till Maria Petersson försäljas mot en köpeskillning av 84,000 kronor samt under vilkor i övrigt,

att området må med äganderätt tillträdas före nu gällande arrendekontrakts utgång, därvid arrendekontraktet skall upphöra att gälla,

att området säljes i det skick det vid tillträdet befinnes,

att kronan förbehålles rätt till erforderliga utfartsvägar över det försälda området,

att köpeskillingen skall erläggas med en sjättedel vid tillträdet och en sjättedel den 14 mars varje av nästpåföljande fem år,

att köpeskillingen skall inbetalas till länsstyrelsen i länet,

att köpebrev skall utfärdas så snart första sjättedelen av köpeskillingen guldits och köparens skuldförbindelse å återstoden avlämnats,

att det försålda området skall i jordeboken upptagas under titel allmänt frälse,

att köparen skall svara för de å området för tiden efter tillträdesdagen belöpande onera och utskylder, samt

att köparen skall ensam vidkännas alla med områdets avskiljande, lagfart å fånget och andra med köpet förenade utgifter, ävensom kostnaderna för in-teckning i området till säkerhet för berörda skuldförbindelse.

4:o.

Kronoegendomen $\frac{1}{3}$ mantal Remmarlöv nr 9 i Remmarlövs socken av Malmöhus län är till den 14 mars 1925 utarrenderad mot ett årligt arrende av 1,100 kronor.

Under 1924 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver jämte övriga till ärendet hörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Nils R. Appelgren 1922—1924 över egendomen upprättad karta med beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen i Remmarlövs by, ligger på ett avstånd av 5 kilometer från Eslövs stad och järnvägsstation samt 4 kilometer från Trollenäs järnvägsstation.

Enligt ägobeskrivningen har egendomen en areal av 21.669 hektar, därav 21.561 hektar tomter och åker, 0.091 hektar äng och 0.017 hektar impediment.

I två till uppskattningsmännen ingivna, till domänintendenten i länet ställda ansökningar hava sadelmakaren Nils Askman och arbetaren Nils Fredricksson anhållit att få med äganderätt förvärva av dem brukade områden av egendomen.

I anledning av dessa ansökningar hava uppskattningsmännen framhållit, att Askman och Fredricksson innehade områden, som tillhörde såväl kronoegendomen som Remmarlövs bys angränsande allmänning. Askman hade innehaft sitt område sedan 47 år tillbaka. Den del av detta område, som vore belägen å kronoegendomens mark, hade å egendomskartan betecknats med ägofigur nr 10 och hade en areal av 332 kvadratmeter, utgörande tomt och trädgård. Askman hade å ägofiguren uppfört ett uthus. Ett honom tillhörigt boningshus vore beläget å allmänningssdelen. Fredricksson hade innehaft det av honom brukade området sedan 1920. Den del av sistnämnda område, som tillhörde kronoegendomen, hade å egendomskartan betecknats med ägofigur nr 11 och hade en areal av 478 kvadratmeter, utgörande tomt och trädgård. Fredricksson ägde å området befintligt boningshus med uthus.

[4.]

Remmarlöv
nr 9 i Malmö-
hus län.

Boningshuset vore med östra gaveln sammanbyggt med ett, annan person — Hanna Andersson — tillhörigt mindre hus, som vore huvudsakligen beläget å den angränsande allmanningen, men med nordvästra hörnet skjutande in på ifrågavarande område.

Uppskattningsmännen hava tillstyrkt försäljning med äganderätt till respektive innehavare Askman och Fredricksson av omförmälda ägofigurer nr 10 och 11 samt föreslagit såsom saluvärden för ägofiguren nr 10 166 kronor samt för ägofiguren nr 11 335 kronor, dock med förbehåll beträffande ägofiguren nr 11, att Hanna Andersson skulle äga rätt att under sin livstid kvarbo i och bibehålla det henne tillhöriga boningshuset, i den mån detsamma hade plats å nämnda ägofigur, mot en årlig avgift till Fredricksson eller hans rättsinnehavare av en krona.

Länsstyrelsen har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har hemställt, att ifrågavarande två lägenheter måtte från kronoegendomen upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar med av uppskattningsmännen föreslaget förbehåll i fråga om Fredrickssons lägenhet. Domänstyrelsen har tillika meddelat, att styrelsen gått i författning om egendomens skötsel och vård till den 14 mars 1926.

*Departements-
chefen.* Även jag biträder försäljningsförslaget och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ifrågavarande båda områden om respektive 332 och 478 kvadratmeter må var för sig från kronoegendomen $\frac{1}{3}$ mantal Remmarlöv nr 9 i Remmarlövs socken av Malmöhus län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, dock under förbehåll beträffande området om 478 kvadratmeter att Hanna Andersson skall äga rätt att under sin livstid kvarbo i och bibehålla henne tillhörigt boningshus, i den mån detsamma ligger å sistnämnda område, mot en årlig avgift av en krona.

5:o.

[5.] Kronoegendomen Stora Råby nr 1, 2 och 26, om $\frac{11}{12}$ mantal, samt nr 25, ett gathus, i Stora Råby socken av Malmöhus län är utarrenderad till den 14 mars 1925 mot ett årligt arrende av 4,400 kronor.

Under 1924 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver jämte övriga till ärendet hörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Nils R. Appelgren 1923 över egendomen upprättad karta med beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen är belägen 3 kilometer från staden Lunds järnvägsstation och innehåller en areal av, Stora Råby nr 1, 2 och 26 80.043 hektar, därav 78.514

*Stora Råby
i Malmöhus
län.*

hektar tomt, åker och dylikt, 0.486 hektar äng och dylikt och 1.043 hektar impediment, samt Stora Råby nr 25, ett gathus, 0.042 hektar tomt och gårdsplan.

Gathuset Stora Råby nr 25, å en å förberörda karta inlagd specialkarta utmärkt med ägofiguren nr 20 om 0.042 hektar, bildar tillsammans med ägofiguren å specialkartan nr 19 om 0.127 hektar av Stora Råby nr 1, 2 och 26 en lägenhet, vilken med nyttjanderätt innehaves av smeden Daniel Celander. Å lägenheten, vars sammanlagda areal sålunda utgör 0.169 hektar, finnas uppförda dels innehavaren tillhöriga boningshus av gjutmur samt ekonomihus och stall av brädbeklätt timmer dels ock kronan tillhöriga smedja och svinstall. I anledning av ansökning från Celander att få inköpa lägenheten hava uppskattningsmännen föreslagit lägenhetens försäljning till honom mot ett saluppris av 1,835 kronor. Lägenhetens arrendevärde har uppskattats till 50 kronor.

I övrigt har icke någon ansökning om förvärv av område å egendomen förelegat, och hava uppskattningsmännen ansett vidare försäljning för närvarande icke påkallad, då staden Lund förfogade över stora obebyggda jordområden i egendomens omedelbara närhet.

Länsstyrelsen har tillstyrkt försäljningsförslaget samt framhållit, att ifrågavarande lägenhet lämpligen torde upplåtas enligt egnahemskungörelsens bestämmelser. Den del av lägenheten, som utgjordes av ägofiguren nr 19, borde fränskiljas stamfastigheten genom avsöndring. Fog saknades för vidare egnahemsupplåtelser från egendomen.

Domänstyrelsen har icke haft något att erinra mot det av uppskattningsmännen framställda försäljningsförslaget samt ansett att, med hänsyn till vad av uppskattningsmännen anförts, några ytterligare upplåtelser från egendomen för närvarande icke behövde ifrågakomma.

Domänstyrelsen har vidare meddelat, att styrelsen med hänsyn till önskvärdheten att i möjligaste mån undvika för kronan oekonomiska interimistiska utarrenderingar ansett sig kunna gå i författning om utarrendering från den 14 mars 1925 av den till bibehållande åt kronan avsedda delen av egendomen under enahanda tid, som fastställts för övriga kronans egendomar i Stora Råby socken, eller sju år, varjämte den till försäljning föreslagna lägenheten, i avvaktan på statsmakternas beslut i fråga om dennas disposition, av styrelsen särskilt utarrenderats på ett år till den 14 mars 1926.

Även jag biträder försäljningsförslaget och hemställer alltså, att Kungl. *Departements-* Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, *chefen.*

att ifrågavarande lägenhet om 0.169 hektar må från kronoegendomen Stora Råby nr 1, 2 och 26, om $\frac{11}{12}$ mantal, samt nr 25, ett gathus, i Stora Råby socken av Malmöhus län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

6:o.

[6.]
 Årup nr 1
 och Billeberga
 nr 1 i Malmö-
 hus län.

Efter framställning av Kungl. Maj:t i proposition den 18 mars 1919, nr 328, medgav samma års lagtima riksdag (R. skr. nr 249/1919) försäljning enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar av vissa lägenheter från kronoegendomen $\frac{2}{3}$ mantal Årup nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Billeberga nr 1 med därunder lydande lägenheten Röamölla nr 1, ett kvarntorp med kvarn, allt i Billeberga socken av Malmöhus län. Dessa lägenheter omfatta den mark av egendomen, som å en av distriktslantmätaren Axel Nilsson 1914 över egendomen upprättad karta utmärkts med ägofiguerna nr 22—29, 94 och 95 (vid Billeberga järnvägsstation) samt 49+litt. f, 50+litt. g, 51, 52, 59 och 60 (å den s. k. Fäladen).

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 10 oktober 1919 har egendomen med undantag av berörda lägenheter utarrenderats till den 14 mars 1925. Det årliga arrendet utgör för närvarande 12,750 kronor.

Under 1922 och 1923 hava å egendomen hållits uppskattningsförrättningar. Av instrumenten häröver jämte till desamma hörande handlingar, däribland förut berörda karta samt en av distriktslantmätaren Ludvig Engzell 1923 upprättad karta över till försäljning från egendomen ifrågasatta områden, inhämtas bland annat följande.

Egendomen, som är belägen 11 kilometer från staden Landskrona och invid Billeberga järnvägsstation, har en areal av 197.814 hektar, därav 4.440 hektar tomter och trädgårdar, 173.211 hektar åker, 15.078 hektar ängs- och odlingsmark samt 5.087 hektar impediment. I denna areal har icke inräknats nyssnämnda från egendomen försälda lägenheter samt till Hälsingborg—Landskrona—Eslövs järnväg upplåten mark, vilken å Nilssons karta utmärkts med ägofiguerna nr 120—122, ävensom ägofiguren nr 12 å samma karta, som upplåtits till ett minnesmärke över slaget vid Landskrona den 14 juli 1677.

Egendomen består av tre skiften, nämligen hemskiftet, mellanskiftet och norra skiftet, vilka skiften äro förenade medelst en god väg. Egendomens ägofigur är mycket avlång, och utgör avståndet från gårdens byggnader till hemskiftets södra gräns 1.5 kilometer och till norra skiftet omkring 2 kilometer. Vid egendomen finnes ett kvarntorp, som brukas av Per Bengtsson.

Vid 1922 års uppskattningsförrättning anhöllo tre personer om förvärv av för var och en 7.5 hektar av norra skiftet, varjämte en person anhöll att få köpa hela skiftet. Vidare hade ansökning inkommit om förvärv av nyssberörda kvarntorp. Uppskattningsmännen avstyrkte försäljning av norra skiftet, enär detsamma, som visserligen låge något avlägset från egendomens åbyggnad, dock kunde utan några som helst svårigheter skötas i sambruk med gården i övrigt. En god väg ledde till skiftet och vore åbyggnaden tillräcklig för egendomens nuvarande omfattning. För övrigt hyste uppskattningsmännen den uppfattningen, att föreliggande köpeanbud icke egentligen avsåge bildandet av egna hem utan snarare närbelägna jordägares önskan att få sina jordinnehav utökade. Vad kvarntorpet beträffade kunde enligt uppskattningsmännens mening en försäljning därav — åtminstone för när-

varande — icke hava fog för sig. I kvarnhuset vore införd en elektrisk kraftanläggning, som försäge huvudgården med tillräcklig och god belysning, vadan kvarnen och huvudgården därigenom stode i mycket intimt samband med varandra. Skulle för övrigt en försäljning av kvarntorpet ifrågasättas, borde torpet i första hand hembjudas torpets brukare, förenämnde Per Bengtsson, som i en följd av år innehafvt detsamma. Någon ansökning från Bengtsson om förvärfv av torpet föreläge emellertid ej.

Vid den under 1923 hållna uppskattningsförrättningen har föreslagits upplåtelse från egendomen av följande lägenheter.

A. Bebyggda lägenheter å den s. k. Fälåden vid vägen till Landskrona:

å Engzells karta		Innehavare	Areal kvadratmeter	Saluvärde kronor
litt.	ågofigurer			
a	1—3	huggedrången Nils Hansson.....	1,406	703
b	4—6	arbetaren Johan Fålt.....	840	420
c	7—9	stationskarlen Anders Mårtensson	895	448
d	10—12	arbetaren Karl Jönsson.....	986	493
e	13	ånkan Johanna Hilding.....	595	298
f	14	arbetaren Johannes Brink.....	507	254

B. Obebyggda tomter vid Billeberga järnvågsstation:

Ågofigur å Engzells karta	Areal kvadratmeter	Saluvärde kronor
15	850	1,275
16	899	1,348
17	1,254	1,881
18	1,348	2,022
19	1,369	2,053

De bebyggda lägenheterna hava saluvärderats efter 50 öre för kvadratmeter samt de utmed järnvågsstationen belågna tomterna efter 1 krona 50 öre för kvadratmeter. Samtliga områden borde enligt uppskattningsmännens mening frånskiljas stamfastigheten genom avsåndring. De bebyggda lägenheterna borde hembjudas nuvarande innehavarna, vilka ågde å lägenheterna befintliga hus och i juli 1923 ingivit ansökning att få förvärva samma lägenheter.

Av den å ågofiguren nr 6 utav lägenheten litt. b liggande boningslången ågdes den västra och båttre delen av Johan Fålt, varför uppskattningsmännen föreslagit, att lägenheten måtte försåljnas till honom. Därutöver funnes två särskilda bostadslågenheter i huset. Den mellersta avdelningen ågdes av 76-åriga ånkan Gustava Jönsson, vilken efter sin avlidne man ensam bebodde lägenheten. Denna del av huset vore gammal och av ringa värde. Emellertid borde vid lägenhetens försåljning förbehåll göras, att ånkan Jönsson finge under sin livstid kvarbo och bruka den del av lägenheten, som hon och hennes man brukat, mot en årlig avgåld till lägenhetens ågare av 10 kronor.

Den östra delen av samma hus ägdes av stationskarlen Anders Mårtensson, tillika innehavare av den med litt. c betecknade lägenheten. Mårtensson hade inköpt denna del av huset i ändamål att riva densamma och därigenom få bättre utrymme kring sitt boningshus å litt. c. I det framlagda förslaget vore hälften av den tomtmark, som brukats av ägaren till östra delen av huset å litt. b, tillagd Mårtenssons lägenhet, medan den andra hälften av tomten inginge i litt. b för att få nödigt stödjerum åt östra husgaveln, sedan Mårtensson nedrivit och bortfört sin husdel.

Vid försäljning av tomterna vid Billeberga järnvägsstation borde angivas, att vissa å Engzells karta upptagna utfartsvägar skulle fritt upplåtas för gemensamt behov.

Länsstyrelsen, som icke funnit något att erinra mot uppskattningsmännens försäljningsförslag, har hemställt, att lägenheterna i fråga måtte upplåtas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar. Länsstyrelsen har vidare anfört bland annat följande.

Vissa av saluvärdena syntes länsstyrelsen böra avrundas sålunda:

för de bebyggda lägenheterna å den s. k. Fäladen vid vägen till Landskrona:

litt. a	kronor 700	litt. d	kronor 490
» b	» 420	» e	» 300
» c	» 450	» f	» 250

för de obebyggda tomterna vid Billeberga järnvägsstation:

ägofig. 15	kronor 1,275	ägofig. 18	kronor 2,020
» 16	» 1,350	» 19	» 2,050.
» 17	» 1,880		

Den årliga avgäld, som änkan Gustava Jönsson efter försäljning av lägenheten litt. b. skulle erlägga för rätten att kvarbo å samma lägenhet, borde bestämmas till det för närvarande utgående avgiftsbeloppet eller 8 kronor.

I fråga om försäljningen av tomterna vid Billeberga järnvägsstation ville länsstyrelsen framhålla, att det ofta visat sig vara förenat med svårigheter att erhålla tomtspekulanter i den ekonomiska situation, som 1913 års kungörelse angående upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar föreskrev. Däremot hade spekulanter i bättre ekonomisk ställning ofta varit tillfinnandes, men hade länsstyrelsen ej varit berättigad att med dem avsluta köpeavtal, ett förhållande som fört med sig, att tomterna måst utarrenderas och extra kostnader åsamkats. Länsstyrelsen föresloge därför, att, om ett utbud av tomterna i den för försäljning av egnahemslägenheter stadgade ordning ej skulle medföra antagliga anbud för alla eller några av tomterna, länsstyrelsen skulle berättigas utlysa offentlig auktion å dessa tomter samt försälja dem till den högstbjudande under villkor att allenast en tomt försålles till samma person, att köpeskillingen erlades kontant å tillträdesdagen samt att köparen åtog sig att bebygga tomten med boningshus vid äventyr för underlåtenhet härutinnan, som funnes omförmålt i berörda kungörelse.

Domänstyrelsen har biträtt uppskattningsmännens förslag till försäljning av ifrågavarande elva lägenheter från egendomen, och har styrelsen icke haft något att erinra mot saluvärdena sådana de av länsstyrelsen upptagits. Tillika har domänstyrelsen förordat hembuds rätt för arbetaren Johan Fält till lägenheten litt. b samt föreslagit, att vid försäljningen

förbehåll göres dels för änkan Gustava Jönsson att under sin livstid kvarbo och bruka den del av sagda lägenhet, som hon innehar, mot en årlig avgäld till lägenhetens ägare av 10 kronor, dels ock för innehavare av tomtlägenhet vid järnvägsstationen att som vägar nyttja de för sådant ändamål avsedda, å Engzells karta utmärkta områden.

I övrigt har domänstyrelsen anfört.

I enlighet med länsstyrelsens förslag vore lägenheterna vid järnvägsstationen avsedda att i första hand utbjudas enligt egnahemskungörelsens grunder. Jämlikt dessa grunder torde det ankomma på Kungl. Maj:t, att i händelse antagliga köpeanbud å lägenheterna icke avgåves, pröva, huruvida lägenheterna eventuellt skulle å auktion till den högstbjudande försäljas. Vad beträffade det av länsstyrelsen väckta förslaget att, därest köpeanbud enligt egnahemsförfattningens regler ej erhöles, få utan ärendets vidare underställande försälja lägenheterna å offentlig auktion under vissa villkor, funne styrelsen detta förslag, särskilt ur synpunkten att i möjligaste mån förenkla försäljningsfrågans handläggning och därigenom minska kronans kostnader för försäljning av lägenheter av förevarande slag med deras i allmänhet mycket små områden, värt beaktande, likasom det vid försäljning av tomter i större utsträckning invid järnvägsstationer eller mera bebyggda samhällen i vissa fall torde kunna ifrågasättas, huruvida icke försäljning av tomter från kronans egendom borde, till fromma för samhällets utveckling, äga rum i större utsträckning än hittills till personer utanför den krets, som i egnahemskungörelsen avsåges. I föreliggande försäljningsförslag avsåges emellertid upplåtelse av endast ett jämförelsevis ringa antal tomtlägenheter, vilka torde få anses hava goda utsikter att vinna behöriga köpare. Styrelsen funne därför tillräckliga skäl här icke föreligga att slå in på den av länsstyrelsen förordade vägen.

Av i ärendet företedda kartor framginge ej, huruvida de från egendomen tidigare avsöndrade lägenheterna nr 23—25 å Nilssons karta efter nu föreliggande försäljningsförslags genomförande skulle komma i åtnjutande av erforderliga utfartsvägar. I ett av styrelsen från domänintendenten i länet under hand infortrat yttrande hade denne emellertid upplyst, att öster om nämnda lägenheter framlöpte en väg från den söder om lägenheterna befintliga landsvägen till Billeberga järnvägsstation, till vilken väg nämnda lägenheter sålunda hade tillgång.

Domänstyrelsen har tillika meddelat, att styrelsen föranstaltat om egendomens skötsel och vård till den 14 mars 1926.

Byggnadsstyrelsen har efter i ärendet erhållen remiss anfört följande.

Byggnadsstyrelsen hade icke något att för sin del erinra mot den föreslagna markförsäljningen.

De till försäljning ifrågasatta områdena vore visserligen centralt belägna invid Billeberga järnvägsstation, men då stationssamhället i fråga ännu icke nått någon nämnvärd utveckling och då icke heller någon avsevärd byggnadsverksamhet för närvarande syntes vara att förvänta, vore det, enligt byggnadsstyrelsens mening, icke påkallat att i samband med den nu föreslagna markförsäljningen, vilken i och för sig vore av ringa omfattning, stadsplan upprättades för samhället. Byggnadsstyrelsen hade emellertid undersökt möjligheterna för de nu föreslagna tomtlägenheternas intagande såsom tomter i byggnadskvarter i en eventuellt framtida blivande stadsplan för

Billeberga stationssamhälle, och hade det därvid framgått, att tomtlägenheterna i fråga utformats på sådant sätt, att de icke försvårade lämplig kvarters- och stadsplaneindelning.

Då även vid en upplåtelse av ringare omfattning som den nu föreslagna det vore angeläget, särskilt med tanke på samhällets vidare utveckling, att bebyggandet komme att ske på ett såväl ur utseendesynpunkt som i sundhets- och eldsäkerhetshänseende tillfredsställande sätt, borde enligt byggnadsstyrelsens mening vid försäljningen uppställas följande särskilda villkor med avseende å tomtmarkens användning och ytterligare bebyggande, nämligen:

att byggnads avstånd från till tomt angränsande vägs mittlinje ej finge understiga 9 meter;

att huvudbyggnad icke finge uppföras närmare grannes tomtgräns än 6 meter;

att uthus, för den händelse det icke sammanbyggdes med liknande hus i grannes tomtgräns, icke finge uppföras närmare nämnda tomtgräns än 3 meter;

att huvudbyggnad icke finge uppföras till större höjd än 7.5 meter och icke innehålla mer än 2 våningar;

att uthus icke finge uppföras till större höjd än 3 meter; samt

att tomt icke finge användas till industriella anläggningar eller till upplag.

Departements-
chefen.

Även jag biträder det av 1923 års förrättningsmän framställda förslaget om försäljning av lägenheter från ifrågavarande kronoegendom. Mot de av länsstyrelsen föreslagna saluvärdena har jag intet att erinra. I likhet med domänstyrelsen finner jag anledning icke föreligga att frångå försäljningsbestämmelserna i gällande kungörelse angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar. Ej heller har jag något att erinra mot domänstyrelsens förslag om hembuds rätt för arbetaren Johan Fält till lägenheten litt. b. Jämväl de i övrigt av domänstyrelsen och byggnadsstyrelsen ifrågasatta förbehåll och villkor anser jag böra vid försäljningen iakttagas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovannämnda elva lägenheter må, var och en med av myndigheterna tillstyrkt område, från kronoegendomen $\frac{2}{3}$ mantal Årup nr 1 och $\frac{1}{3}$ mantal Billeberga nr 1 med därunder lydande lägenheten Röamölla nr 1, ett kvarntorp med kvarn, allt i Billeberga socken av Malmöhus län, försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för arbetaren Johan Fält till lägenheten litt. b samt under iakttagande tillika,

att änkan Gustava Jönsson förbehålles rätt att under sin livstid kvarbo och bruka den del av lägenheten litt. b, som av henne innehaves, mot en årlig avgäld till lägenhetens ägare av 10 kronor,

att innehavare av tomtlägenhet vid Billeberga järn-

vägsstation medgives rätt att som vägar nyttja de för sådant ändamål avsedda, å distriktslantmätaren Engzells karta utmärkta områden, samt

att ovan angivna, av byggnadsstyrelsen föreslagna bestämmelser rörande lägenhets bebyggande m. m. lända till efterrättelse.

7:o.

Kronoparken Horna i Åhus socken av Kristianstads län utgöres av det till kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Horna nr 1 och 17 i nämnda socken hörande s. k. utmarks- eller sandskiftet, vilket område, enligt kammarkollegii beslut den 2 juni 1880, alltsedan den 14 mars 1881 undantagits vid egendomens utarrendering för att såsom kronopark förvaltas. Enligt en 1911 av extra jägmästaren E. Ödman upprättad karta med beskrivning omfattar kronoparken en areal av 115.84 hektar, varav 113.28 hektar skogsproduktiv mark, 2.11 hektar impediment och 0.45 hektar inägor.

Å kronoparken invid dess västra gräns ligger lägenheten Backstugan om 0.45 hektar. Denna lägenhet är mot ett årligt arrende av 10 kronor från den 14 mars 1922 utarrenderad till brännmästaren Karl Svensson, vilken äger å lägenheten befintlig stugbyggnad. Arrendet utgår den 14 mars 1925.

Hos domänstyrelsen har nu Svensson anhållit att få köpa nämnda lägenhet jämte eventuellt den del av kronoparken, som ligger söder om lägenheten till kronoparkens södra gräns, i vilket fall arealen skulle komma att bliva 0.65 å 0.70 hektar.

Jägmästaren har, då lägenheten vore belägen i kronoparkens gräns och utan olägenhet för skogsbruket kunde säljas, förordat Svenssons framställning på det sätt, att saluområdet borde omfatta hela sträckan längs västra rågången till nuvarande lägenhetsområdets bredd med undantag av ett 5 meter brett område längs södra rågången, vilket borde bibehållas i kronans ägo för utfartsväg, allt i enlighet med av jägmästaren bifogad kartskiss över Horna kronopark. Det av jägmästaren sålunda till försäljning föreslagna området bestode i sin helhet av lätt sandjord (flygsand), och hade av jägmästaren värderats sålunda:

0.47 hektar åker och tomt å 500 kronor	kronor	235:—
0.23 » utmark å 100 »	»	23:—
21 kubikmeter rotstående tall	»	105:—

summa 0.70 hektar

kronor 363:—

Försäljningssumman har synts jägmästaren böra höjas till 400 kronor, vilket belopp Svensson förklarar sig villig kontant betala.

Vid sedermera av extra jägmästaren Berndt Olsson verkställd uppmätning och beskrivning av området med därtill hörande karta, upprättad

[7.
Kronoparken
Horna i Kristianstads län.

1924, har den areal, som föreslagits till försäljning, befunnits vara allenast 0.61 hektar, därav skogsmark 0,22 hektar (fig. 2) och åker, tomt och trädgård 0.39 hektar (fig. 3—5). Det med fig. 1 betecknade området skulle bibehållas i kronans ägo för utfartsväg. Enligt av jägmästaren föreslagna å-pris skulle saluvärdet sålunda utgöra:

0.39 hektar å 500 kronor	kronor 195: —
0.22 » å 100 »	» 22: —
21 kubikmeter rotstående tall	» 105: —
summa 0.61 hektar	kronor 322: —

Överjägmästaren har, då han ansåge kronan icke hava något behov eller intresse av att behålla det obetydliga området, tillstyrkt jägmästarens förslag. Mot det av jägmästaren föreslagna försäljningspriset hade överjägmästaren icke något att erinra.

Domänstyrelsen, som ansett lägenheten icke behövas för kronoparkens skötsel, har i likhet med överjägmästaren funnit det av jägmästaren föreslagna försäljningspriset skäligt.

*Departements-
chefen.*

Då jag icke har något att erinra mot det av domänstyrelsen tillstyrkta försäljningsförslaget, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ifrågavarande område om 0.61 hektar må frånskiljas kronoparken Horna i Åhus socken av Kristianstads län och mot en köpeskilling av 400 kronor försäljas till Karl Svensson under villkor,

att köpeskillingen vid tillträdet kontant erlägges till länsstyrelsen i länet, samt

att köparen ensam vidkännes med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

8:o.

[8.]
*Kronoparken
Veden i Älvs-
borgs län.*

Med anledning därav att Älvsborgs regementes förutvarande mötesplats Fristads hed icke längre behövdes för militära ändamål, beslöt 1922 års riksdag efter proposition i ämnet (se R. skr. nr 189 och prop. nr 105), att vissa delar av mötesplatsen skulle försäljas samt att en med litt. H å en av extra lantmätaren I. G. Thomander 1914 upprättad karta över mötesplatsen betecknad ägolott finge utan ersättning överlätas till statens domäners fond. Nämda ägolott, som därefter jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 9 juni 1922 överlämnats till domänfonden, förvaltas numera såsom kronopark och har tillagts kronoparken Veden i Fristads socken av Älvsborgs län.

I skrivelse till domänstyrelsen den 10 oktober 1923 har Fristads missions-

förening anhållit att för utvidgning av föreningens tomt, varå dess missionshus vore uppfört, få med äganderätt förvärva visst därintill beläget område av berörda ägolott. På föranledande av domänstyrelsen har föreningen sedermera inkommit med en av distriktslantmätaren Herman Fröberg 1924 upprättad karta över det till försäljning ifrågasatta området, vilket av lantmätaren angivits innefatta en areal av 0.1722 hektar.

Vederbörande *jägmästare* har meddelat, att lägenheten ifråga vore belägen omkring 600 meter från Fristads järnvägsstation. Jordmånen bestode av mager sandjord och marken vore delvis bevuxen med glest stående martallar. Saluvärdet syntes böra beräknas efter 35 öre för kvadratmeter till i runt tal 600 kronor. Tillträdet kunde ske när som helst.

Överjägmästaren har icke haft något att erinra mot lägenhetens försäljning till missionsföreningen för det av jägmästaren beräknade priset, vilket föreningen förklarar sig villig betala.

Jämväl *domänstyrelsen* har biträtt försäljningsförslaget, därvid styrelsen förklarar sig icke hava något att erinra mot jägmästarens värdering.

I likhet med skogsstatstjänstemännen och domänstyrelsen tillstyrker jag *Departements-
chefen.* missionsföreningens förevarande framställning. Den föreslagna köpeskillingen för området synes mig skälig.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ifrågavarande område om 0.1722 hektar av förenämnda, kronoparken Veden i Fristads socken av Älvsborgs län tillagda, med litt. H betecknade ägolott av Älvsborgs regementes förutvarande mötesplats Fristads hed må till Fristads missionsförening försäljas för en köpeskillning av 600 kronor samt under villkor i övrigt, att köpeskillingen vid tillträdet kontant erlägges till länsstyrelsen i länet, samt

att missionsföreningen ensam vidkännes med områdets avskiljande och lagfart å fånget förenade kostnader.

9.o.

Kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Storängen nr 1 i Karlskoga socken av Örebro län är utarrenderad till den 14 mars 1926 mot ett årligt arrende av 885 kronor.

Under 1923 har å egendomen hållits arrendeuppskattning. Av instrumentet häröver med därtill hörande handlingar, däribland en av Ernst Fjellman 1904 över egendomen upprättad och av Per Wahlstrand 1923 kopierad karta med beskrivning samt ett av distriktslantmätaren Athos Eckerbom 1923 upprättat förslag till styckning av egendomens västra skifte jämte därtill hörande karta, inhämtas bland annat följande.

[9.]
Storängen n
1 i Örebro
län.

Egendomen, som är belägen 4.5 kilometer från Karlskoga municipalsamhälle och 10 kilometer från Degerfors, är fördelad i två från varandra på ett avstånd av 1 à 2 kilometer liggande skiften, nämligen östra skiftet eller huvudlotten med en areal av 61.051 hektar, därav 20.458 hektar åker och tomt, 1.661 hektar ängsmark, 27.517 hektar avrösningsjord, 10.916 hektar ängslog och odlingsmark och 0.499 hektar impediment, samt västra skiftet med en areal av 36.805 hektar, därav 15.501 hektar åker och tomt, 0.320 hektar ängsmark, 20.230 hektar avrösningsjord och 0.754 hektar impediment.

Egendomens sammanlagda markareal utgör sålunda 97.856 hektar, därav 35.959 hektar åker och tomt, 1.981 hektar ängsmark, 47.747 hektar avrösningsjord, 10.916 hektar ängslog och odlingsmark och 1.253 hektar impediment.

Å östra skiftet äro egendomens huvudsakliga byggnader belägna. Å västra skiftet är å den s. k. Västerängen (litt. c. här nedan) uppförd en stuga jämte ekonomihus, båda tillhöriga kronan, ävensom å det s. k. Stora Brottet (litt. e. här nedan) en kronan tillhörig logbyggnad.

Under hänvisning till den i trakten rådande livliga efterfrågan på mindre jordbrukslägenheter, beroende på närheten till dels Karlskoga municipalsamhälle dels större industrianläggningar såsom Bofors och Björkborns bruk, hava uppskattningsmännen förordat en uppdelning av egendomens västra skifte till egnahemslägenheter i enlighet med förenämnda av distriktslantmätaren Eckerbom uppgjorda förslag och hava uppskattningsmännen därvid framhållit, att detta skifte med sina raka, klara gränser mot grannhemman och sin i skiftets mitt förefintliga utfartsväg till allmänna landsvägen Karlskoga—Degerfors vore synnerligen lämpligt för en uppdelning i smärre lotter.

Enligt nämnda förslag har ifrågavarande västra skifte uppstyckats i följande åtta jordbrukslägenheter och tre bostadslägenheter med nedan angivna arealer och saluvärden.

Litt. å Eckerboms karta	Värde å byggnader, tillhöriga kronan kronor	Areal hektar					Saluvärde	
		åker	ängs- och odlingsmark	avrösningsjord	impediment	summa	i runt tal kronor	därav för växande skog kronor
<i>Jordbrukslägenheter.</i>								
a. nordvästligaste lotten	—	3.260	—	1.905	—	5.165	5,520	3.700
b. sydvästra lotten	—	3.430	—	3.095	—	6.525	5,190	3,225
d.	—	1.780	—	1.327	—	3.107	2,740	1,540
e. ...	800	1.490	—	4.530	—	6.020	6,200	4,340
f.	—	2.200	—	1.090	—	3.290	3,000	1,625
g.	—	1.480	—	1.690	—	3.170	1,750	740
h.	—	0.740	—	1.398	—	2.138	1,280	730
i.	—	0.910	—	2.930	—	3.840	3,655	2,875
<i>Bostadslägenheter.</i>								
c. Västerängen	500	0.211	0.320	—	—	0.531	650	15
k.	—	—	—	1.150	—	1.150	675	375
l.	—	—	—	1.120	—	1.120	720	320
s. för alla lotterna gemensam väg.....	—	—	—	—	0.754	0.754	—	—
Summa	—	15.501	0.320	20.230	0.754	36.805	31,380	19,485

Länsstyrelsen har tillstyrkt uppskattningsmännens förslag.

Överjägmästaren har icke haft annat att erinra mot förslaget, än att han — i likhet med vederbörande jägmästare — funnit de åsatta jordvärdena väl låga med hänsyn dels till lotternas ringa storlek dels till deras närbelägenhet till Karlskoga municipalsamhälle.

Domänintendenten, som avgivit yttrande i anledning av vad skogsstats-tjänstemännen sålunda erinrat, har bland annat framhållit, att staten ej bör genom för höga uppskattningsvärden försvåra egnahemsbildningen i synnerhet i en ort som den ifrågavarande, varifrån emigrationen under senaste år varit synnerligen stor. Med hänsyn till i orten gängse priser syntes de föreslagna värdena å styckningslotterna vara lämpliga. Även lotternas storlek vore anpassad efter ortens förhållanden.

Domänstyrelsen har biträtt det av uppskattningsmännen framlagda dispositionsförslaget. I fråga om lämpligheten av lotternas storlek och åsatta saluvärden har domänstyrelsen åberopat vad domänintendenten anfört.

Även jag tillstyrker uppskattningsmännens försäljningsförslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, Departements-
chefen.

att, sedan ifrågavarande västra skifte av kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Storängen nr 1 i Karlskoga socken av Örebro län uppdelats i ovan omförmälda elva lotter i huvudsaklig överensstämmelse med uppskattningsmännens förslag, dessa lotter må var för sig försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

10:o

Kronoegendomen 1 mantal Ånsta nr 3 och 4 i Ånsta socken av Örebro län har för tiden till den 14 mars 1924 utarrenderats mot ett årligt arrende av 1,670 kronor.

Under 1921 har å egendomen hållits uppskattningsförrättning. Av instrumentet häröver med tillhörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren Athos Eckerbom efter förordnande av länsstyrelsen i länet verkställd utredning rörande egendomens kamerala med flera förhållanden, åtföljd av plan och förslag för egendomens eventuella försäljning, samt en av förste lantmätaren Ernst Fjellman 1901 över egendomen upprättad karta med beskrivning, inhämtas bland annat följande.

Egendomen har en sammanlagd areal av 70.930 hektar samt är delad i två på ett avstånd av omkring 2.5 kilometer från varandra liggande skiften, hemskiftet och skogsskiftet.

Den å Fjellmans karta utmärkta lägenheten Odalslund med två angränsande skogsskiften är jämlikt domänstyrelsens beslut den 10 juni 1904 försåld till Örebro stad.

[10.]
Ånsta nr 3
och 4 i Örebro
län.

Hemskiftet angränsar i söder Örebro stads planlagda område. Det innehåller — sedan från detsamma efter uppskattningsförrättningen enligt Kungl. Maj:ts beslut den 12 november 1923 till statens järnvägar upplåtits ett område om 0.2620 hektar — en areal av 40.520 hektar, därav 39.402 hektar åker och tomt, 0.670 hektar odlingsmark och 0.448 hektar impediment. Å hemskiftet finnes lägenheten Hyddan, bebyggd med innehavaren Hjalmar Klarqvist tillhöriga hus.

Skogsskiftet är beläget utefter den från Örebro stad till Mosås socken ledande landsvägen på ett avstånd av 200 å 300 meter från Adolfsbergs hälsobrunn och hållplats å järnvägslinjen Örebro—Hallsberg. I sin norra del genomskäres skiftet av den s. k. Vintrosavägen. Den söder om denna väg liggande delen är genom kungl. brev den 22 april 1910 och 2 februari 1912 på vissa villkor upplåten åt Örebro stad till ett tuberkulossjukhus. Skiftet innehåller en areal av 30.410 hektar, därav 0.918 hektar åker. Av skiftet ligga 2.80 hektar norr om Vintrosavägen och 27.61 hektar söder om densamma.

Framställningar att få å egendomen förvärva egnahemsområden hava till uppskattningsmännen inkommit från ovannämnde Klarqvist, som förklarar sig vilja förvärva den av honom brukade lägenheten Hyddan å hemskiftet, från fördrängen vid egendomen Carl Oscar Nilsson, byggnadssnickaren Frans August Carlsson, telegrafarbetaren Ernst Hagsten och Carl Alfred Almgren, vilka önskat få inköpa vissa angivna områden av skogsskiftet, samt från redaktören Alb. Östling och kronoegendomens arrendator A. G. Eriksson, vilka anhållit, den förre att få förvärva ett område av berörda skogsskifte, som gränsar till av honom tillhörig fastighet, den senare — under förutsättning att han icke komme att få bibehålla arrendet — tomtområdet omkring ett honom tillhörigt, å hemskiftet uppfört boningshus. Dessutom hava telegrafarbetaren Carl Olsson Vidström, skräddaren David Levin och gropvakten vid Örebro stads grustag K. V. Pettersson utan angivande av särskilda områden anhållit att få från kronoegendomen inköpa mark till egnahem.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att av skogsskiftet den norr om Vintrosavägen belägna delen om 2.80 hektar skulle i enlighet med den av Eckerbom uppgjorda planen styckas i lotter och försäljas till egnahemslägenheter.

Därjämte hava uppskattningsmännen — under förmenande att en del av det till tuberkulossjukhus anslagna, söder om nämnda väg belägna området av skogsskiftet skulle utan inkräktande på ändamålet för upplåtelsen kunna återföras till kronans fulla disposition — hemställt om åtgärders vidtagande i sådant syfte ävensom föreslagit, att, sedan Örebro stads innehav för tuberkulossjukhusets räkning begränsats att omfatta områdets södra del, återstoden eller ett å den av Eckerbom uppgjorda planen utmärkt område om 3.25 hektar skulle efter styckning försäljas till egna hem. Delning av detta till försäljning avsedda område syntes uppskattningsmännen böra ske i enlighet med det förslag, som härutinnan uppgjorts av Eckerbom.

Samtliga föreslagna styckningslotter hava enligt Eckerboms, av uppskattningsmännen biträdda värdering åsatts ett sammanlagt saluvärde av 19,200 kronor, beräknat efter ett markvärde av 30 å 35 öre för kvadratmeter. I lotternas försäljningsvärden har därvid inbegripits värdet av den å lotterna växande skogen.

Uppskattningsmännen hava förordat, att av de norr om Vintrosavägen liggande styckningslotterna lotterna nr 1 och 2 skulle hembjudas Carl Oscar Nilsson, nr 3 byggnadssnickaren Frans August Carlsson, nr 4 telegrafarbetaren Ernst Hagsten, nr 5 telegrafarbetaren Carl Olsson Vidström, nr 6 gropvakten K. V. Petters-

son, nr 9 skräddaren David Levin, nr 10 Carl Alfred Almgren och den söder om samma väg belägna styckningslotten nr 16 redaktören Alb. Östling.

Beträffande hemskiftet hava uppskattningsmännen på grund av rådande depressionstider förordat fortsatt utarrendering. Den av Klarqvist gjorda framställningen om förvärv av lägenheten Hyddan har av uppskattningsmännen avstyrkts med hänsyn till befintligheten å sagda lägenhet av ett grustag, som icke borde avhändas staten. Arrendatorn Erikssons anhållan om förvärv av visst tomtområde hava uppskattningsmännen ansett sig icke böra tillstyrka, så länge Eriksson kvarsitter som egendomens arrendator.

Länsstyrelsen har i ärendet anfört i huvudsak följande:

Länsstyrelsen biträdde icke uppskattningsmännens dispositionsförslag i vad detsamma avsåge styckning och försäljning av angiven del av det söder om Vintrosavägen liggande skogsskiftet. All den skogsmark, som stode till buds, vore nämligen enligt länsstyrelsens uppfattning väl behöflig för att hålla sjukhuset i görligaste mån isolerat.

Däremot hade länsstyrelsen icke något att erinra mot en styckning — i huvudsaklig överensstämmelse med Ekerboms plan — av skogsskiftets norr om Vintrosavägen belägna del samt de härigenom uppkomna lotternas försäljning till egnahem.

Emellertid funne länsstyrelsen skäl icke föreligga att förorda uppskattningsmännens hemställan om lotternas hembjudande åt vissa spekulanter. Försäljningen av styckningslotterna, av vilka lotterna nr 1 och 2 lämpligen borde sammanföras till en lott, ansåge länsstyrelsen böra försiggå enligt gällande grunder för egnahemslägenheters upplåtande från vissa kronoegendomar.

Länsstyrelsen funne det av uppskattningsmännen för styckningslotterna beräknade saluvärdet av 30 å 35 öre för kvadratmeter för lågt och föresloge dess höjande till 35 å 40 öre.

Uppskattningsmännens hemställan att hemskiftet fortfarande måtte utarrenderas biträddes av länsstyrelsen. Likaledes instämde länsstyrelsen i uppskattningsmännens avstyrkande av Klarqvists ansökan. I fråga om arrendatorn Erikssons anhållan att få under viss förutsättning inköpa tomt till sitt å hemskiftet uppförda boningshus anslöte sig länsstyrelsen jämväl till den av uppskattningsmännen uttalade uppfattningen.

Överjägmästaren har förklarat sig icke kunna dela uppskattningsmännens åsikt, att en del av det till tuberkulossjukhuset anslagna området av skogsskiftet skulle till kronans dispositionsrätt återföras. Överjägmästaren hade intet att erinra mot föreslagen uppdelning och försäljning av egnahemsområden från den norr om Vintrosavägen belägna delen av skogsskiftet. Däremot funne överjägmästaren, i likhet med länsstyrelsen, uppskattningsmännens saluvärden å egnahemslotterna för låga samt föresloge ett saluvärde av 40 å 50 öre för kvadratmeter. Överjägmästaren ansåge emellertid oriktigt, att å lotterna växande skog skulle — såsom uppskattningsmännen föreslagit — utan ersättning medfölja vid lotternas försäljning.

Domänstyrelsen har i ärendet anfört bland annat följande.

Uppskattningsmännens hemställan om vidtagande av åtgärder för återförande till kronans fulla disposition av den ifrågasatta delen av det åt

tuberkulossjukhuset överlämnade området av egendomens skogsskifte funne domänstyrelsen sig icke böra biträda. Såväl Örebro stads drätselkammare som ock sjukhusets direktion hade bestämt protesterat mot, att det åt sjukhuset en gång upplåtna området skulle på något sätt minskas.

Styrelsen funne däremot icke något att erinra gentemot den av uppskattningsmännen föreslagna styckningen och försäljningen till egna hem av det norr om Vintrosavägen liggande området av skogsskiftet. Styckningslotterna nr 1 och 2 borde dock därvid sammanföras till en lott. Ävenledes borde samtliga lotter utbjudas i enlighet med grunderna för upplåtande av egna hemslägenheter från kronoegendomar. Hembud till viss spekulant i enlighet med uppskattningsmännens förslag funne styrelsen i likhet med länsstyrelsen olämpligt.

De av uppskattningsmännen föreslagna saluvärdena å styckningslotterna ansåge styrelsen emellertid för låga. Markvärdena borde enligt styrelsens åsikt lämpligast sättas till 50 å 60 öre för kvadratmeter, det förra för lotterna nr 3 och 8—14 samt det senare för övriga styckningslotter.

I likhet med överjägmästaren funne styrelsen det vara mindre riktigt, att den å lotterna växande skogen skulle utan ersättning medfölja vid lotternas försäljning. Styrelsen hade fördenskull låtit genom vederbörande skogsstatstjänstemän tomtvis verkställa värdering av lotternas skog.

Med hänsyn härtill syntes lotternas arealer och saluvärden böra angivas sålunda:

Lotternas nummer	Areal hektar	å-pris öre	Markvärde kronor	Skogsvärde kronor	Summa kronor
1 + 2	0.590	60	3,540	210	3,750
3	0.290	50	1,450	222	1,672
4	0.140	60	840	181	1,021
5	0.130	60	780	166	946
6	0.110	60	660	157	817
7	0.115	60	690	136	826
8	0.115	50	575	148	723
9	0.125	50	625	137	762
10	0.125	50	625	159	784
11	0.150	50	750	140	890
12	0.140	50	700	193	893
13	0.150	50	750	240	990
14	0.180	50	900	209	1,109
15	0.190	60	1,140	279	1,419
Summa	2.550		14,025	2,577	16,602

Uppskattningsmännens åsikt, att hemskiftet borde tillsvidare bibehållas i kronans ägo och ånyo utarrenderas, delades av styrelsen, som också i likhet med ortsmyndigheterna funne sig böra avstyrka Klarqvists framställning att få förvärva den av honom brukade lägenheten Hyddan.

Eventuellt upplåtande av tomt å hemskiftet till arrendatorn Eriksson ansåge sig styrelsen icke böra tillstyrka. Erikssons framställning torde för övrigt knappast äga aktualitet. Egendomen, om vars skötsel till den 14

mars 1925 styrelsen föranstaltat, innehades nämligen till nämnda tidpunkt av Eriksson på arrende och, då någon försäljning av hemskiftet för närvarande icke ifrågasatts, torde grundad anledning förefinnas, att Eriksson, som vore optionsberättigad, komme att fortsätta med arrendet.

Domänstyrelsen har sedermera meddelat, att styrelsen föranstaltat om egendomens skötsel och vård till den 14 mars 1926.

Byggnadsstyrelsen har efter erhållen remiss anfört följande.

Vid granskning av ärendet, i samband varmed tjänstgörande arkitekten hos byggnadsstyrelsen Eric Ericsson på platsen tagit del av på försäljningsfrågan inverkan förhållanden, hade styrelsen funnit, att den av domänstyrelsen till försäljning föreslagna marken vore belägen inom område, där en livlig fastighetsbildning påginge. Det öster om ifrågavarande del av kronoegendomen belägna markområdet mellan landsvägen till Örebro och Vintrosavägen vore till större delen styckat och bebyggt, och inom det i nordväst angränsande tomtområdet Fredsberg, för vilket styckningsplan vore uppgjord, vore de flesta tomterna, enligt vad styrelsen erfarit, försälda för bebyggande. Byggnadsverksamhet vore även rådande och kunde ytterligare förväntas å de angränsande markområdena invid landsvägen till Örebro. Enligt byggnadsstyrelsens mening vore alltså de rådande byggnadsförhållandena å ifrågavarande ort av sådan beskaffenhet, att med hänsyn härtill upprättandet av stadsplan jämlikt 1 kap. 42 § i lagen om fastighetsbildning i stad kunde anses vara påkallat.

Det till försäljning avsedda området, som å södra sidan begränsades av Vintrosavägen, gränsade i nordväst till tomtområdet Fredsberg. Indelningen av detta senare område vore visserligen mindre tillfredsställande, men då styckningsplanen för området redan i vederbörlig ordning vore fastställd av länsstyrelsen och området i viss utsträckning redan vore bebyggt i enlighet med nämnda plan, syntes några väsentliga förbättringar beträffande indelningen icke utan svårigheter vara att vinna medelst genomförande av en stadsplan av ovanberörda slag. Styckningsplanen beträffande de västra delarna av det till försäljning föreslagna området, nämligen styckningslotterna nr 4—15, vore upprättad i full anslutning till indelningen av området Fredsberg och i övrigt på sådant sätt, att det näppeligen torde vara möjligt att giva lotterna en annan utformning i en blivande stadsplan.

Däremot syntes det icke möta någon svårighet att giva den längst i nordost belägna delen av det till försäljning avsedda området, styckningstomterna nr 1—3, en lämpligare indelning än den föreslagna, som icke vore tillfredsställande ur kvartersindelningssynpunkt, i det att en alltför stor kvartersbildning här påbörjats. Indelningen av denna del av området borde lämpligen göras i anslutning till de öster därom belägna områdena och borde således icke bestämmas annat än i samband med planläggningen av dessa senare områden.

På grund av vad sålunda framhållits borde, enligt byggnadsstyrelsens mening, de med 1—3 betecknade styckningslotterna icke försälas, förrän stadsplan för denna del av området jämte öster därom belägna områden blivit upprättad och fastställd.

Med hänsyn till att det till försäljning föreslagna området vore avsett för ett samhälleligt bebyggande vore det synnerligen önskvärt, att vissa garantier erhöles rörande själva tomtlotternas bebyggande och användande i öv-

rigt, och torde sådana garantier lämpligast ernås genom att i försäljningskontrakten intoges bestämmelser av exempelvis följande innehåll:

att byggnads avstånd från tomt till angränsande vägs mittlinje ej finge understiga 9 meter;

att huvudbyggnad icke finge uppföras närmare grannes tomtgräns än 6 meter;

att huvudbyggnad icke finge uppföras till större höjd än 7.5 meter och icke innehålla mera än 2 våningar;

att uthus, för den händelse det icke sammanbyggdes med liknande hus i grannes tomtgräns, icke finge uppföras närmare nämnda tomtgräns än 3 meter;

att uthus icke finge uppföras till större höjd än 3 meter;

samt att tomt icke finge användas till industriella anläggningar eller till upplag.

Byggnadsstyrelsen hade sålunda icke något att för sin del erinra mot försäljning av ifrågavarande område på sätt som av domänstyrelsen föreslagits, dock under förutsättning *dels* att vid försäljning av tomt föreskrevs, att ovan angivna bestämmelser beträffande tomts användning och bebyggande skulle iakttagas, *dels ock* att den mark, som innefattades av styckningslotterna nr 1—3, icke försålde, förrän stadsplan för denna mark och närmast öster därom belägna områden blivit vederbörligen fastställd.

Departements-
chefen.

För egen del anser jag mig, lika med myndigheterna, böra tillstyrka försäljning till egnahemstomter av det norr om den s. k. Vintrosavägen belägna området av kronoegendomen, därvid markvärdena torde böra beräknas på sätt domänstyrelsen föreslagit. Vid försäljningen böra de av byggnadsstyrelsen ifrågasatta bestämmelserna beträffande tomts användning och bebyggande lända till efterrättelse, varjämte torde böra iakttagas, att till de särskilda egnahemstomterna angränsande vägmärk, utan ändring av saluvärdet, tillägges respektive tomt med skyldighet för köpare att till allmänt begagnande såsom väg upplåta sådan mark.

Av skäl, som byggnadsstyrelsen anfört, bör försäljning av styckningslotterna nr 1—3 icke ske, förrän stadsplan för denna del av området jämte viss mark därintill blivit vederbörligen fastställd. Den jämkning i nu nämnda lotters areal och saluvärden, som av stadsplanen må föranledas, torde böra ankomma på domänstyrelsen att verkställa.

Anledning att vid egnahemstomternas försäljning medgiva hembuds rätt för vissa personer synes mig icke föreligga.

Det av uppskattningsmännen framförda förslaget om disponerande för egnahemsändamål av viss angiven del utav det område, som innehaves av Örebro stads tuberkulossjukhus, finner jag mig, med hänsyn till vad i denna del av ärendet förekommit, icke kunna förorda.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovan omförmälda, norr om den s. k. Vintrosavägen belägna område om 2.80 hektar av kronoegendomen 1 mantal Ånsta nr 3 och 4 i Ånsta socken av Örebro län må, fördelat i tomter i huvudsaklig över-

ensstämmelse med den i ärendet åberopade, av distriktslantmätaren Athos Eckerbom uppgjorda styckningsplanen, försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, under iakttagande

att vid försäljning av tomt ovan angivna, av byggnadsstyrelsen föreslagna bestämmelser beträffande tomts användning och bebyggande lända till efterrättelse,

att den mark, som omfattas av de i styckningsplanen med nr 1—3 betecknade tomterna, icke försäljes, förrän stadsplan för denna mark och närmast öster därom belägna områden blivit vederbörligen fastställd, samt

att i tomternas arealer inräknas för vägar avsedd mark, med skyldighet för tomternas innehavare att till allmänt begagnande såsom väg upplåta sådan mark.

Statsrådets övriga ledamöter instämma i vad departementschefen hemställt uti de under 1:o—10:o här ovan antecknade ärenden. Hans Maj:t Konungen behagar härtill lämna bifall samt förordnar, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Aug. Borgström.